

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobce: **Ing. P.H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.11.2007, č.j.: 560/3059/07,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 6.9. 2007, č.j. ČIŽP/47/OOP/0716611.010/07/BJR, jímž byl žalobce uznán vinným jednak z přestupku dle ust. § 31 odst. 1 písm. i) zákona č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 100/2004 Sb.“), z toho důvodu, že nabízel k prodeji 6 exemplářů mláďat sokola stěhovavého, ačkoliv k těmto exemplářům neměl rozhodnutí o výjimce ze zákazu obchodní činnosti ve smyslu ust. čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 338/1997 a jednak ze spáchání přestupku podle § 87 odst. 3 písm. l) zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), za neplnění podmínky výjimky udělené podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. Za tyto přestupky byla žalobci uložena pokuta ve výši 50.000,-Kč. Zároveň byla žalobci uložena povinnost úhrady nákladů řízení, dle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích ve výši 1.000,- Kč.

V podané žalobě žalobce namítal, že správní orgány při svém rozhodování nesprávně zhodnotily jím předložené důkazy a zejména, že správní orgány nesprávně aplikovaly platné

právo, čímž došlo k poškození žalobce. Žalobce argumentoval tím, že správní orgán zcela ignoroval jeho námitky, že žádného konkrétního zvláště chráněného živočicha k prodeji nenabízel, pouze svým inzerátem zjišťoval, zda by vůbec o mláďata sokolů zájem byl a pokud by mláďata prodával, výjimku by si následně stejně jako v předchozích letech opatřil.

Dále žalobce poukazoval na skutečnost, že jednání, které správní orgán klasifikoval jako přestupek, nevykazuje žádnou společenskou nebezpečnost a přestupkem tak nemůže být, protože nenaplnuje jeden z jeho zákonem požadovaných znaků.

Tvrdil, že orgán České inspekce životního prostředí při prováděných kontrolách porušil zákon a to tím způsobem, že kontrolu žalobci dopředu neoznámil a žalobci přesto přičítá k tíži, že při kontrole neměl připraveny všechny podklady. Konečně pak žalobce namítal extenzivní výklad právních předpisů správním orgánem, který porušuje Listinu základních práv a svobod tím, že omezuje vlastnické právo a právo vlastníka nakládat se svým majetkem. Konkrétní porušení spatřoval žalobce v nerespektování čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, kde je stanoveno, že omezení vlastnického práva je možné jen na základě zákona a za náhradu.

Žalobce rovněž nesouhlasil s odůvodněním uložené pokuty, v němž mu má být jako přitěžující skutečnost přičítán k jeho tíži i přestupek, za který byl sankcionován před více než 6-ti lety. Všechny námitky žalobce se tak týkaly pouze rozhodnutí o přestupku dle § 31 odst. 1 písm. i), zákona č. 100/2004 Sb., který byl dle správního orgánu spáchán nedovolenou inzercí chráněných sokolů stěhovavých na internetových serverech.

Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí, včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí k žalobním bodům vyplynulo, že Česká inspekce životního prostředí provedla dne 30.5.2007 u žalobce kontrolu chovu, při které bylo zjištěno, že nabízí na internetu k prodeji šest mláďat sokola stěhovavého, a to aniž by měl udělenou výjimku ve smyslu Nařízení Rady (ES) č. 338/1997. Při provedené kontrole bylo dále zjištěno, že chovateli dne 5.4.2007 uhynul jestřáb lesní, o jehož úhynu informoval žalobce Krajský úřad Jihomoravského kraje až dopisem ze dne 28.5.2007, k poštovní přepravě byla písemnost předána až 4.6.2007. V rozhodnutí žalovaný vyvracel námitku žalobce, podle které jeho jednání nemůže být přestupkem, protože vykazuje nulovou společenskou nebezpečnost, a to citací ustanovení § 2 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), které obsahuje zákonnou definici přestupku a dále definici přestupku podle § 31 odst. 1 písm. i) zák. č. 100/2004 Sb. s tím, že ani jedno ustanovení podmínku společenské nebezpečnosti nestanoví. K nedovolenému prodeji sokola stěhovavého pak správní orgán uvedl, že obrana žalobce spočívající na tvrzení, že spoléhal na to, že příslušnou výjimku umožňující mu prodej mláďat chráněného živočicha později získá, je nedůvodná. Udělení výjimky totiž není nárokovou záležitostí a v okamžiku, kdy o ni žalobce neměl ještě ani zažádáno, nemohl předpokládat, že mu bude udělena. Konečně pak žalovaný rozebral ve svém rozhodnutí také neozenámení úhynu jestřába lesního dne 5.4.2007, když jako správný potvrdil názor České inspekce životního prostředí, že žalobce nesplnil podmínku výjimky, když ve lhůtě 15-ti dnů neozenámil příslušnému úřadu úhyn jestřába a nepředložil k tomuto oznamení zprávu praktického lékaře. Tvrzení žalobce, že úhyn oznamil krajskému úřadu telefonicky, považoval žalovaný za nevěrohodné tvrzení, které vyvrátil sdělením pracovníka příslušného krajského úřadu, který sdělil, že taková oznamení telefonicky nepřijímá, kromě jiného i proto, že chovatel musí předkládat k tomuto oznamení i zprávu praktického veterinárního lékaře. Takou zprávu není možné z logiky věci předkládat telefonicky.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný argumentoval shodně jako v odůvodnění svého rozhodnutí, když soudu sdělil, že žalobní námitky jsou v podstatě totožné s námitkami uplatněnými v odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí a žádal, aby soud žalobu zamítl.

Rozsudkem ze dne 29.11.2010, č.j.: 9 Ca 17/2008-19 Městský soud v Praze žalobu jako nedůvodnou zamítl, když neshledal námitky žalobce důvodnými. Námitku žalobce, že žádného konkrétního zvláště chráněného živočicha k prodeji nenabízel, pouze svým inzerátem zjišťoval, zda by vůbec o mláďata sokolů zájem byl a pokud by mláďata prodával, výjimku by si následně stejně jako v předchozích letech opatřil, neshledal soud důvodnou, neboť jak vyplývá z obsahu spisového materiálu, žalobce podal na internetové stránky www.zacatek.cz inzerát tohoto znění: „*Prodám letošní odchov mláďat sokola stěhovavého*“ a na internetové stránky www.ibazar.cz inzerát tohoto znění: „*Prodám mláďata z letošního odchovu sokola stěhovavého pěkná za dobrou cenu*“. Ze znění podaného inzerátu nelze v žádném případě dovodit, že by se jednalo o pouhé zjištění poptávky na trhu po tomto chráněném živočichovi. Podle § 31 odst. 1 písm. i) zák. č. 100/2004 Sb. ve spojení s čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 338/97 spáchá přestupek ta osoba, která nabízí k prodeji chráněného živočicha. Ustanovení tak postihuje nejen prodej, ale i nabídku prodeje. Účelem takového ustanovení je tak ochrana ohrožených druhů volně žijících živočichů prostřednictvím regulace obchodu s exempláři těchto taxativně stanovených druhů živočichů. Způsob ochrany spočívá ve snaze potírat jakoukoliv možnost být jen nabídky prodeje ohroženého druhu bez státem udělené výjimky k prodeji. Obranu žalobce, který tvrdil, že předpokládal udělení výjimky v okamžiku, kdy ještě ani o výjimku nepožádal, považuje soud za účelovou a jdoucí proti smyslu uvedeného zákonného ustanovení.

K námitce žalobce, spočívající v argumentaci, že jeho jednání, které správní orgán klasifikoval jako přestupek, nevykazuje žádnou společenskou nebezpečnost a přestupkem tak ani být nemůže, soud uvedl, že přestupkem je v souladu se zákonnou definicí v § 2 odst. 1 zákona o přestupcích a dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu takové zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno zákonem. Ke spáchání přestupku (ostatně jako ke spáchání každého jiného deliktu) je třeba jednak jednání deliktně způsobilého subjektu, jímž dochází k porušení povinnosti (objektivní stránka deliktu) a jednak jeho zavinění (subjektivní stránka deliktu). Zavinění musí být přítomno buď ve formě úmyslu přímého či nepřímého, nebo ve formě nedbalosti vědomé či nevědomé podle § 4 zákona o přestupcích (viz rozhodnutí NSS 1 As 18/2009 – 59). V případě jednání žalobce jako deliktně způsobilého subjektu tak šlo o jednání, které naplnilo skutkovou podstatu ustanovení § 31 odst. 1 písm. i) zák. č. 100/2004 Sb. v tehdy platném znění (tj. porušení zákazu nabídky prodeje exempláře dle nařízení Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů), přičemž takové jednání je uvedeným zákonem jako přestupek označeno. Subjektivní stránka přestupku je zde přítomna ve formě nedbalosti vědomé. Zákon podle výše uvedeného tedy nevyžaduje posouzení společenské nebezpečnosti, jejíž míru bylo třeba posuzovat pouze podle tehdy platného trestního zákona č. 140/1961. Ani tato námitka žalobce tak u soudu neobstála.

K námitce žalobce, že správní orgán kontrolu žalobci dopředu neoznámil, soud sdělil, že podle § 25 odst. 4 písm. a) a § 30 zák. č. 100/2004 Sb., který upravuje kontrolu dodržování uvedeného zákona platí, že Česká inspekce životního prostředí vykonává kontrolu nad dodržováním práva Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů a tohoto zákona, ukládá opatření k zajištění povinností z nich vyplývajících, zjišťuje totožnost osob odpovědných za jejich porušování, ukládá pokuty, popřípadě zadržuje nebo zabavuje exempláře podle tohoto zákona. Inspekci provádějící kontrolu tak zákon č. 100/2004 Sb. ani zákon č. 552/1991 Sb. o státní kontrole neukládá jakkoliv dopředu oznamovat provádění

kontroly a tímto argumentem se tak nelze účinně bránit. Povinností kontrolovaných osob je plnit si povinnosti uložené zákonem soustavně a nikoliv pouze nárazově v případě ohlášené kontroly. Ani tuto žalobní námitka nepovažoval soud za opodstatněnou.

K námitce žalobce, že správní orgán omezuje jeho vlastnické právo, konkr. právo vlastníka svobodně nakládat se svým majetkem, soud konstatoval, že takový argument nemá oporu v Listině základních práv a svobod, na jejíž článek 11 odst. 4 se žalobce odvolává. Žalobce má za to, že omezení vlastnického práva je možné pouze za náhradu, on však žádnou náhradu za to, že nesmí prodávat chráněné živočichy nedostává a jde tak o porušení jeho ústavně zaručeného práva. Ustanovení odst. 4 článku 11 Listiny základních práv a svobod je bezesporu jedním z pilířů ochrany vlastnického práva, nicméně omezení možnosti prodeje chráněných živočichů není vyvlastněním ani nuceným omezením vlastnického práva, v důsledku kterého by vlastníkovu vznikla škoda a ke kterému by se vázala povinnost vyplatit náhradu. Omezení prodeje zákonem a nařízením chráněného druhu je navíc v souladu se základními ústavními principy, když podle odstavce 3 uvedeného ustanovení čl. 11 platí, že vlastnictví zavazuje a nesmí být zneužito na újmou práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Ochrana přírody a krajiny je jistě obecným zájmem celé společnosti a prodej chráněného druhu je omezen pouze potřebou získat povolení k prodeji od státního orgánu, které byt' je nenárokové, je zpravidla státním orgánem udělováno. Soud proto ani tuto žalobní námitku nepovažoval za důvodnou.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29.11.2010, č.j.: 9 Ca 17/2008-19 byl ke kasační stížnosti žalobce zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 17.8.2011, č.j.: 1 As 81/2011-42. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud u zásadní námitky žalobce, podle které bylo postupem správních orgánů porušeno jeho vlastnické právo, konkrétně právo vlastníka svobodně nakládat se svým majetkem, zaručené čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, považoval argumentaci městského soudu v rozsudku ze dne 29.11.2010, č.j.: 9 Ca 17/2008-19 za přílehavou a materiálně souladnou s rozhodnutími Ústavního i Nejvyššího správního soudu. Formalizovaná ochrana ohrožených druhů živočichů a rostlin představuje shodu mezinárodního společenství (viz Nařízení Rady (ES) č. 338/1997) na jednom způsobu, jak čelit riziku poškození diverzity přírody a zároveň respektovat povinnost minimalizace dopadu do osobní sféry konkrétních lidí. Vlastnická práva nejsou uvedenou shodou dotčena ve své podstatě, resp. omezení, nezbytné pro ochranu legitimního cíle (zachování živočišného druhu) představuje minimální možný zásah do ústavně chráněného práva. Nejvyšší správní soud uvedl, že vlastnické právo žalobce bylo v jeho podstatě hypoteticky dotčeno (zákazem nakládání s majetkem jeho neomezeným prodejem), avšak princip přiměřenosti omezení byl respektován nezbytností ochrany živočišného druhu a omezení minimalizováno také možností udělení výjimky ze zákazu prodeje. Omezení vyplývá z legitimního cíle vnitrostátní úpravy (zde zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy živočichů a rostlin a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny). Žalobce shora uvedené principy pomíjí a právní úpravu, včetně té vyjádřené normami ústavního pořádku, vnímá subjektivisticky, bez dostatečného ohledu na zákonem definovanou ochranu obecných zájmů a tedy, obecně, také práv jiných. Nedošlo tedy k nepřiměřenému omezení vlastnického práva žalobce (čl. 4 odst. 4 Listiny), nýbrž k ohrožení legitimního cíle zákonného omezení jeho práva, zde spočívajícího v povinnosti každého respektovat ochranu ohrožených druhů živočichů a rostlin.

Dle Nejvyššího správního soudu se městský soud s námitkou porušení zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole, vypořádal správním odkazem na § 25 odst. 4 písm. a/, § 30 zákona č. 100/2004 Sb. Nejvyšší správní soud souhlasil, že výkon kontroly ČIŽP a oprávnění inspekce jsou ve vztahu k námitce žalobce upraveny právě zákonem o obchodování s

ohroženými druhy v § 30 odst. 1/ a 2/, ze kterých, ale ani z jiných ustanovení zákona, rozhodně povinnost předběžné informace o úmyslu kontrolu provést nevyplývá. Rovněž zákon o státní kontrole, jehož se žalobce dovolává, neobsahuje povinnost předběžného oznámení kontroly. Z ust. § 11 a § 12 (oprávnění a povinnosti kontrolních pracovníků při provádění kontrol) lze vyvodit povinnost kontrolních orgánů dbát na minimální zásah do práv kontrolované osoby, respektující princip minimalizace účinku při zachování legitimního cíle činnosti orgánu státu. Přirozeně také to, že kontrola musí být kontrolovanému oznámena (tedy nesmí být kontrolovanému zatajena). Nic nenásvědčuje tomu, že by v dané věci kontrolní orgány postupovaly jinak. Ostatně soud musí připomenout, že skutkové tvrzení žalobce neodpovídá provedeným důkazům, ze kterých nevyplývá, že by ČIŽP zahájila přestupkové řízení nebo vůbec činila významné závěry z toho, že žalobce při kontrole dne 30. 5. 2007 neměl u sebe veškeré doklady ke kontrolovaným exemplářům chovaných dravců. Přestupkové řízení bylo zahájeno nikoli z tohoto důvodu, nýbrž proto, že dravce nabízel k prodeji na internetu. Pro předložení dokladů byla jednoznačně žalobci poskytnuta odpovídající lhůta do 29. 6. 2007. Tato námitka žalobce tedy byla dostatečně vyvrácena již v řízení před správními orgány a městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku s touto námitkou dostatečně vyrovnal.

Dále Nejvyšší správní soud konstatoval, že jinak je tomu v otázce, zda Městský soud v Praze vyhodnotil všechny argumenty tvrzení žalobce o vyloučení „společenské nebezpečnosti“ jeho jednání. Nelze přehlédnout žalobcovu pochybnost, jak by vlastní chov sokolů stěhovavých mohl ohrozit obecný zájem na ochraně přírody, když se jedná o mláďata dravců, která nikdy v přírodě nebyla a narodila se v zajetí z rodičů, rovněž pocházejících z odchovu v zajetí. Dle Nejvyššího správního soudu oprávněnost této námitky nebyla podrobena žádnému zkoumání, neboť soud se jí nezabýval vůbec a v napadeném rozsudku se k této otázce nijak nevyjádřil; na rozdíl od žalovaného, který vyslovil zásadní argument, akcentující opačný názor, totiž vliv odchovu dravců v zajetí na zesílení zájmu získat exempláře z volné přírody z důvodů genetických (ozdravění chovu). Pro uvedenou argumentaci nepochybně existují kompetentní stanoviska, nicméně v řízení před městským soudem a v rozhodnutí soudu chybí. Přitom se jedná o skutečnost, která má význam nejen pro komplexní posouzení stupně porušení zájmu společnosti jednáním žalobce, ale také třeba pro úvahu soudu o případné moderaci uložené sankce.

Rovněž Nejvyšší správní soud souhlasil s tvrzením žalobce, že městský soud ignoroval jeho námitku, týkající se právě posouzení výše uložené pokuty. Přitom se nejedná o námitku bezvýznamnou. Uložená sankce za přestupky je poměrně vysoká a žalobce také vyjadřuje zásadní pochybnost o míře zohlednění dřívějšího přestupku jako přitěžující okolnosti, a to s důrazem na časový aspekt, tedy fakt, kdy se takového přestupku dopustil. A nejen to může být důležité. Také materiální povaha dřívějšího přestupku nebo kontextuální pojetí jednání stěžovatele nemusí představovat bezvýznamné skutečnosti. Uvedené je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti. Nejvyšší správní soud se v tomto směru nemohl vypořádat s názorem městského soudu, neboť žádný názor ve vztahu k výši uložené pokuty a také k povaze námitky nebyl v napadeném rozsudku vyjádřen. V takovém případě Nejvyšší správní soud nemůže rovněž přehlédnout vlastní standardní judikaturu. Tak např. v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73 se uvádí „Opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu z žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.). Významem věcného posouzení případné námitky stěžovatele proti výši uložené sankce za správní delikt se soud zabýval také v rozsudku ve věci č. j. 6 As 39/2006 - 45 ze dne 26. 7. 2007, kde uvedl „V žalobě, již byl uložen trest za správní delikt, je oprávněn žalobce navrhnout, aby soud od trestu upustil nebo jej snížil (§ 65 odst. 3/, § 78 odst. 2 s. ř. s.). Jestliže krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítne a o uvedeném eventuálním petitu týkajícím se

moderace nerozhodne, je rozhodnutí soudu zatíženo vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, pro kterou NSS v řízení o kasační stížnosti napadený rozsudek zruší ex officio (§ 109 odst. 3, § 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).“.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17.8.2011, č.j.: 1 As 81/2011-47 dospěl k závěru, že rozsudek městského soudu ze dne 29.11.2010, č.j.: 9 Ca 17/2008-19 je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť absentuje přezkoumání námitek žalobce, a to námitky žalobce o vyloučení společenské nebezpečnosti jeho jednání a námitky vztahující se k výši uložené pokuty, se městský soud, ale již jen v tomto rozsahu žalobou opětovně zabýval.

Soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (dále jen „nařízení č. 338/97“) cílem tohoto nařízení je chránit druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a zaručit jejich zachování regulováním obchodu s nimi podle ustanovení následujících článků.

Podle čl. 8 odst. 1 nařízení č. 338/97 nákup, nabízení ke koupi, nabývání pro obchodní účely, veřejné vystavování pro obchodní účely, využívání pro obchodní zisk a prodej, držení za účelem prodeje, nabízení k prodeji nebo převážení za účelem prodeje exemplářů druhů zařazených do přílohy A je zakázáno.

Podle odst. 3 v souladu s požadavky jiných právních předpisů Společenství o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin může být ze zákazů uvedených v odstavci 1 udělena případ od případu výjimka ve formě příslušného potvrzení vydaného výkonným orgánem členského státu, ve kterém se exempláře nacházejí, pokud:

- a) byly dané exempláře získány ve Společenství nebo do něho dovezeny dříve, než se ustanovení týkající se druhů zařazených do přílohy I úmluvy nebo do přílohy C1 nařízení (EHS) č. 3626/82 nebo do přílohy A stala pro dané exempláře použitelnými; nebo
- b) se jedná o exempláře získané před více než 50 lety; nebo
- c) byly exempláře dovezeny do Společenství v souladu s ustanoveními tohoto nařízení a mají být používány k účelům, které neohrožují přežití dotyčných druhů; nebo
- d) se jedná o exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí nebo uměle vypěstované exempláře rostlinných druhů, případně pokud jde o části nebo odvozeniny takových exemplářů; nebo
- e) jsou dané exempláře za výjimečných okolností potřebné pro pokrok vědeckého poznání nebo k nezbytným biomedicínským účelům podle směrnice Rady 86/609/EHS ze dne 24. listopadu 1986 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se ochrany zvířat používaných pro pokusné a jiné vědecké účely [6], kdy se ukáže, že daný druh je jediným vhodným druhem pro takové účely, a kdy nejsou k dispozici žádné exempláře daného druhu, které se narodily a byly odchovány v zajetí; nebo
- f) jsou dané exempláře určeny k chovatelským nebo pěstitelským účelům, které přinesou užitek pro zachování dotyčných druhů; nebo
- g) jsou dané exempláře určeny k výzkumným nebo vzdělávacím účelům zaměřeným na ochranu nebo zachování daných druhů; nebo
- h) dané exempláře pocházejí z některého členského státu a byly získány z volné přírody v souladu s platnými právními předpisy tohoto členského státu.

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Podle ust. § 12 odst. 1 zákona o přestupcích při určení druhu sankce a její výměry se přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji postižitelný. Zákaz činnosti lze uložit, jestliže ho lze uložit za některý z těchto přestupků.

Podle ust. § 31 odst. 1 písm. i) zákona č. 100/2004 Sb. inspekce uloží pokutu až do výše 200.000,-Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nakupuje, vybízí k prodeji, nabývá pro obchodní účely, veřejně vystavuje pro obchodní účely, využívá pro obchodní zisk a prodej, prodává, drží za účelem prodeje, nabízí k prodeji anebo přepravuje za účelem prodeje exemplář v rozporu s právem Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů nebo tímto zákonem,

Podle odst. 4 jinak se na přestupky a jejich projednání vztahují obecné právní předpisy o přestupcích.

Podle ust. § 87 odst. 3 písm. l) zákona č. 114/1992 Sb. orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 100.000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že neplní podmínky výjimky udělené podle § 43 a 56 nebo podmínky souhlasu podle § 44 a 57,

Soud posoudil žalobní námitky takto:

Námitku žalobce o nulové společenské nebezpečnosti jeho jednání neshledal soud oprávněnou. Obecně dle ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích *„je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“* Jiným zákonem ve smyslu citovaného ustanovení je mj. také zákon č. 100/2004 Sb. a zákon č. 114/1992. Zákon č. 100/2004 Sb. vymezuje přestupky na úseku obchodování s ohroženými druhy v ust. § 31 odst. 1, když v ust. § 31 odst. 4 zákona č. 100/2004 Sb. stanoví, že se na přestupky a jejich projednání vztahují obecné právní předpisy o přestupcích, tj. zákon o přestupcích. Zákon č. 114/1992 Sb. vymezuje přestupky na úseku ochrany přírody a krajiny v ust. § 87.

V pozitivním vymezení je pojem přestupku vyjádřen formálními (obecnými, typovými) a materiálními znaky, které tak musí být naplněny současně. V řízení o přestupku je rozhodováno o vině a trestu za porušení práva. Je proto třeba zkoumat naplnění obecných znaků přestupku, které jsou společné pro všechny přestupky, a to především, zda jednání pachatele přestupku bylo v rozporu s právem, tj. zda byla porušena nebo nesplněna právní povinnost stanovená zákonem, ale také, zda je jednání zaviněné odpovědnou osobou, jakož i naplnění předpokladů pro uložení sankce a její výše. Dále je zapotřebí zkoumat naplnění typových znaků přestupku, tedy znaků skutkové podstaty přestupku (subjekt, subjektivní stránka, objekt, objektivní stránka), které charakterizují a odlišují jednotlivé konkrétní přestupky. Přestupek je tedy spáchán, pokud jsou naplněny všechny znaky jeho skutkové podstaty a materiální znak přestupku. Materiální znak je uveden v ust. § 2 odst. 1

přestupkového zákona jako „*jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti*“. Lze konstatovat, že jednání, které je uvedeno ve skutkové podstatě přestupku, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku. Jestliže však k jednání osoby přistoupí další okolnosti, které znemožní, aby toto jednání porušilo nebo ohrozilo zájem společnosti, k naplnění materiálního znaku přestupku nedojde. Z toho vyplývá, že jednání, které má sice formální znaky přestupku, ale není jím porušen nebo ohrožen zájem společnosti, není přestupkem. Právní nauka pojmenovala tento materiální znak přestupku jako nebezpečnost činu pro společnost.

Žalobce v podané žalobě namítal, že jeho jednání, vztahující se k porušení povinností vyplývajících ze zákona č. 100/2004 Sb., nevykazovalo znak nebezpečnosti činu pro společnost. S tímto názorem soud nesouhlasí. Z čl. 8 odst. 1 nařízení č. 338/97 vyplývá výslovný zákaz nabízení k prodeji exempláře druhů živočichů zařazených do přílohy A, tj. mj. i sokola stěhovavého. Obecně tedy sokola stěhovavého nelze nabízet k prodeji. Výjimku z tohoto zákazu upravuje nařízení č. 338/97 v čl. 8 odst. 3, když stanoví, že lze výjimku udělit, a to vždy případ od případu a za splnění podmínek uvedených v nařízení č. 338/97. Tedy chce-li jedinec nabízet k prodeji sokola stěhovavého, musí si u příslušného orgánu předem opatřit výjimku z obecného zákazu nabídky jeho prodeje dle čl. 8 odst. 1 nařízení č. 338/97. Cílem této právní úpravy je obecně ochrana přírody, konkrétně se jedná o ochranu volně žijících ohrožených druhů živočichů a zaručení jejich zachování regulováním obchodu s nimi (viz čl. 1 nařízení 338/97). Z ust. čl. 8 nařízení č. 338/97 tak lze dovodit, že v případě, kdy jedinec nabízí k prodeji exempláře zařazené do přílohy A, aniž by si předem opatřil výjimku z obecného zákazu nabídky jeho prodeje, jak je tomu v projednávaném případě, dochází k porušení zájmu společnosti, kterým je ochrana ohrožených druhů živočichů a regulace obchodování s ohroženými druhy. Regulace obchodování s ohroženými druhy sleduje snížení poptávky po jedincích ohrožených druhů, vedoucí ke snížení tlaku na odchyt jedinců z volné přírody a tedy zajištění zachování ohrožených druhů pro budoucí generace. Veřejným zájmem jsou zde pak i vzájemné vztahy druhů, udržující rovnováhu v přírodě. K nabídce prodeje ohrožených druhů se může příslušný orgán (a dotčené orgány) vyjádřit v řízení o povolení výjimky. Tímto řízením se tak nejen předchází následným možným konfliktům (např. o otázce původu nabízeného jedince, či jeho dalšího osudu), ale je jím do budoucna chráněna i osoba nabízející k prodeji ohrožený druh.

V projednávaném případě nemůže být okolnost, že nabízená mláďata sokola stěhovavého nikdy v přírodě nebyla a narodila se v zajetí z rodičů, rovněž pocházející z odchovu v zajetí, okolnost znemožňující naplnění materiálního znaku přestupku. Je tomu tak proto, že je-li komunitárním právem a právem České republiky regulován obchod se sokoly stěhovavými, musí být přesně zjištělné a dohledatelné, jaký jedinec tohoto druhu byl předmětem obchodování, zda pocházel z přírody, nebo byl uměle odchován a jaký byl jeho další osud. V opačném případě by regulace obchodování s ohroženými druhy postrádala smyslu a účelu. Regulaci obchodování s ohroženými druhy tak nevyhnutelně musí podléhat i jedinci odchovaní v zajetí, neboť tyto jedinci zpravidla nejsou rozeznatelní od jedinců pocházející z volné přírody a lze je tedy snadno zaměnit. Navíc tyto jedinci umožňují zachování a posílení populace ohroženého druhu z volné přírody, neboť skutečnost, že jedinec ohroženého druhu byl odchován v zajetí, snižuje jeho populační význam.

S ohledem na výše uvedené soud neshledal tuto námitku oprávněnou.

Námitku žalobce, týkající se výše uložené pokuty soud shledal rovněž nedůvodnou. K uvedené námitce z rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyplynulo, že při stanovení výše pokuty správní orgán vycházel z rozsahu porušení zákona – pokuta byla uložena za nabízení k prodeji šesti exemplářů druhu přímo ohroženého vyhubením. K následkům odkázal správní orgán I. stupně na výše uvedené. Přitěžující okolností bylo porušení podmínky výjimky

k držení jestřábů lesních a zvláště fakt, že žalobce byl již v minulosti postižen za poměrně rozsáhlé porušení legislativy v oblasti ochrany přírody. Jako polehčující okolnost správní orgán vzal v úvahu, že žalobce splnil to, k čemu se zavázal do protokolu při kontrole dne 30.5.2007, u předmětných sokolů si alespoň dodatečně zažádal o výjimku ze zákazu obchodních činností a odfaxoval správnímu orgánu požadované dokumenty k jedincům zjištěným při kontrole. Správní orgán uložil pokutu ve spodní části zákonné sazby.

V napadeném rozhodnutí žalovaný v rámci odůvodnění výše uložené pokuty konstatoval, že nedodržování právních předpisů dává prostor k další nezákonné manipulaci s exempláři předmětných druhů ptáků. Správní orgán I. stupně v souladu se zjištěným skutkovým stavem a požadavky zákona, uložení pokuty dostatečně odůvodnil. Žalovaný konstatoval, že při stanovení výše pokuty bylo přihlédnuto ve smyslu § 12 zákona o přestupcích k závažnosti obou přestupků (nabízení exemplářů k prodeji bez výjimky ze zákazu obchodní činnosti, nedodržení povinností stanovených v podmínkách rozhodnutí o výjimce), k osobě pachatele (již 1x pravomocně pokutován za chování zvláště chráněných živočichů bez povolení), k míře zavinění (nedbalost vědomá dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích) a způsobu a okolnostem, za nichž byly přestupky spáchány. S ohledem na zjištění okolnosti nepovažoval žalovaný uloženou pokutu za nepřiměřenou. V daném případě je nutno vycházet z toho, že stát jako garant dodržování zákonů je povinen vést subjekty k chování v souladu se zákonem, který v daném případě zajišťuje mj. i plnění předpisů EU. Uložená pokuta proto musí mít znatelný dopad pro toho, kdo se porušení povinnosti dopustil. Preventivní prvek postihu spočívá v tom, že samotného delikventa odradí od opakování nezákonného jednání a ostatní jedince, vázané týmiž povinnostmi, vede k jejich řádnému plnění. Výše postihu nemůže být nízká, aby tohoto preventivního účinku nepozbyla.

Z výše uvedeného soud zjistil, že se správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí komplexně zabývaly úvahami, které pro uložení pokuty považovaly za významné, přičemž přihlédly ke všem kritériím, který zákon o přestupcích ukládá zohlednit správním orgánům při ukládání sankce a její výměry. Předně správní orgány v souladu s ust. § 12 odst. 2 zákona o přestupcích žalobci uložily za oba spáchané přestupky jednu sankci, a to za přestupek nejprísněji postižitelný. Vzhledem k tomu, že v případě přestupku podle ust. § 87 odst. 3 písm. l) zákona č. 114/1992 Sb. lze uložit pokutu do výše 100.000,-Kč, avšak výše sankce v případě přestupku dle ust. § 31 odst. 1 písm. i) zákona č. 100/2004 Sb. činí 200.000,-Kč, je nejprísněji postižitelným přestupkem ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o přestupcích přestupek podle ust. § 31 odst. 1 písm. i) zákona č. 100/2004 Sb. Maximální výše pokuty, kterou správní orgány žalobci mohly uložit za spáchané přestupky, tak činila 200.000,-Kč. Výčet hledisek, ke kterým jsou správní orgány povinny přihlížet při stanovení výše pokuty, upravuje ust. § 12 odst. 1 zákona o přestupcích. V souladu s uvedeným ustanovením tak správní orgány v rámci úvahy o výši uložené sankce přihlédly k závažnosti spáchaných přestupků, když poukázaly na charakter těchto přestupků, včetně skutečnosti, že žalobce k prodeji nabízel 6 kusů exemplářů druhu přímo ohroženého vyhubením. Ohledně následku správní orgán I. stupně odkázal na výše popsané skutečnosti, kde mj. uvedl, že porušování zákazu obchodních činností u druhů přímo ohrožených vyhubením vede ve svých důsledcích k ohrožení těchto druhů na přežití. Navíc exempláře sokola stěhovavého byly nabízeny k prodeji bez prověření jejich původu. U druhého ze spáchaných přestupků pak správní orgán I. stupně k následkům sdělil, že porušením podmínky rozhodnutí o výjimce zhoršilo přehled orgánů ochrany přírody o jestřábech v držení žalobce. Vzhledem k tomu, že smyslem podmínek ukládající ohlášení změn v chovu je ztížit možnost protiprávní manipulace s exempláři, porušením takové podmínky působí proti zájmům chráněným zákonem. V rámci kritéria míry zavinění bylo správními orgány zohledněno, že přestupek byl spáchán vědomou nedbalostí. U osoby pachatele správní orgán I. stupně jako přítěžující okolnost hodnotil skutečnost, že žalobce byl v minulosti postižen za poměrně rozsáhlé porušení legislativy

v oblasti ochrany přírody, respektive že žalobce byl pravomocně pokutován za chování zvláště chráněných živočichů bez povolení. Podkladem pro toto tvrzení správních orgánů bylo rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Brno ze dne 23.11.2011, zn.: 7/OP/12607/01/Pař, které je založeno ve spisovém materiálu a které dle prvostupňového rozhodnutí bylo i podkladem pro jeho vydání. Z uvedeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobci byla uložena pokuta za porušení povinností při ochraně přírody a krajiny ve výši 8.000,-Kč, konkrétně žalobce porušil ust. § 87 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., neboť držel bez platné výjimky jedince kriticky ohrožených druhů (sokola stěhovavého, rarocha velkého a jestřába lesního). Dále byl žalobce uznán vinným za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 87 odst. 1 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb., neboť nepředložil doklad o koupi jedince č. 4, (samice sokola stěhovavého), stejně jako registrační karty na některé další kriticky ohrožené druhy. Konečně byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 87 odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., neboť chytil neoznačeného jedince jestřába lesního, jenž údajně patřil p. Spurnému, přičemž při kontrole dne 31.7.2001 k němu nepředložil jakoukoliv výjimku ani doklad o původu. Výjimka mu byla p. Spurným předána až po kontrole. Konečně jako polehčující okolnost bylo správními orgány hodnoceno, že žalobce splnil to, k čemu se zavázal a dodatečně si zažádal o výjimku ze zákazu obchodních činností. Na základě shora uvedeného má soud za to, že správní orgány dostály svým povinnostem vyplývajícím z ust. § 12 zákona o přestupcích.

Dle názoru soudu správní orgány nepochybily, když zohlednily jako přítěžující okolnosti, že žalobce byl již dříve sankcionován za přestupek. Předně soud poukazuje na skutečnost, že zákon o přestupcích výslovně ukládá správním orgánům povinnost přihlídnout při ukládání sankce k osobě pachatele. Jestliže tak je v rámci přestupkového řízení správním orgánem zjištěno, že žalobce již byl v minulosti postižen za přestupek ze stejné oblasti, nemůže tuto skutečnost v rozhodnutí přehlédnout, a to tím spíš jedná-li se o přestupky se shodnou či obdobnou skutkovou podstatou. V projednávaném případě byl žalobce v roce 2001 postižen za přestupky, jenž spadají do oblasti ochrany přírody, konkrétně ochrany ohrožených druhů živočichů. Do stejné oblasti spadají i přestupky, za které byl žalobce postižen v projednávaném případě. Rovněž skutkové podstaty přestupků jsou srovnatelné. V roce 2001 byl žalobce postižen mj. za držení kriticky ohroženého druhu živočichů bez povolení (ust. § 87 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb.) (mj. sokol stěhovavý, jestřáb lesní), respektive nepředložení dokladu o koupi kriticky ohroženého dravce (sokola stěhovavého) (ust. § 87 odst. 1 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb. Napadeným rozhodnutím byl pak žalobce shledán vinným za to, že nabízel k prodeji exempláře zařazené do přílohy A, aniž by měl potvrzení o výjimce ze zákazu obchodní činnosti (čl. 8 nařízení 338/97) (toto jednání se týkalo sokola stěhovavého) a že neplnil podmínky výjimky dané ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. (jestřáb lesní). V obou případech se pak přestupky dotýkaly i stejných ohrožených druhů živočichů (sokol stěhovavý, jestřáb lesní). Tedy v uvedených případech žalobce nakládal (držel, nabízel k prodeji) s ohroženými druhy živočichů v rozporu s právními předpisy, když nedostál povinnosti si předem opatřit potřební doklady, případně neplnil povinnosti vyplývající z udělené výjimky. K tomu soud připomíná, že změna právní terminologie je dána tím, že v mezioddobí došlo k harmonizaci českých právních předpisů v oblasti ochrany ohrožených druhů s komunitárním právem. Na základě výše uvedeného tak nelze souhlasit s žalobcem, že předchozí přestupek nemá se současným přestupkem žádnou souvislost. Ze stejných důvodů (totožnost veřejného zájmu – ochrana ohrožených druhů živočichů, srovnatelnost skutkových podstat přestupků a shodnost ohrožených druhů živočichů) nelze od sankce uložené v roce 2001 odhlédnout s tím, že se tak stalo před více jak 6 lety. Naopak z jednání žalobce je zřejmé, že sankce, která mu byla uložena v roce 2001, nesplnila svůj účel, když žalobce nepřiměla dodržovat platnou legislativu na úseku ochrany

ohrožených druhů živočichů. Z uvedených důvodů neshledal soud námitku žalobce oprávněnou.

Zároveň soud nezjistil skutečnosti, jež by odůvodňovaly upuštění od uložené pokuty. Žalovaný uložil pokutu ve výši 25% zákonné sazby. Úvahy, jež správní orgány vedly k uložení pokuty v předmětné výši, jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí a jsou v mezích stanovených zákonem o přestupcích. Soud tak neshledal důvody, jež by odůvodňovali moderaci uložené pokuty.

Ze všech uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že rozhodnutí správních orgánů bylo vydáno v souladu se zákonem. Soud proto podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, jak je ve výroku rozsudku uvedeno. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, žalovanému správnímu orgánu však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 29. února 2012

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.